

XVI. YÜZYIL TÜRK EDEBİYATI

A

2023 GÜZ DÖNEM SONU - A

1. Yavuz Sultan Selim'in Divanı'nı, XVI. yüzyılın diğer sultan şairlerin divanlarından ayıran en belirgin özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Farsça yazılmış olması
B) Kasidelere yer verilmesi
C) Gazellerin alfabetik sıralanması
D) Dinî nitelikli şiirlerin ağırlıklı olması
E) Hece ölçüsünün de kullanılmış olması

2. Hüseyin Baykara ile dostça münasebetler geliştirip mektuplaştıkları kaynaklarda rivayet edilen Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

A) III. Murat
B) Yavuz Selim
C) Kanuni Süleyman
D) II. Bayezit
E) III. Mehmet

3. Şah İsmail'in mahlası aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sâni
B) Hatayî
C) Heybetî
D) Fuzulî
E) Emanî

4. Bu demi hoş gör ey cân Hakk'a şükr it
Bu fikrin terkin it var öze fikr it

Yukarıdaki beyitin aruz kalıbı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Mef'ûlün fâ'ilün fe'ûlün
B) Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
C) Fe'ûlün fe'ûlün failat'ün
D) Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün
E) Mef'ûlü mefâ'ilün fe'ûlün

5. Bu devr içinde benüm pâdişeh-i mülk-i suhen
Bana sunuldı kasîde bana verildi gazel

Yukarıdaki beyite göre Bakî ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Diğer şairlerin kendisine kaside sunduğunu belirtir.
B) Şiirlerine karşılık padişahın mal ve mülk bağışladığını ifade eder.
C) Kendisini hem gazel hem de kaside tarzında yetkin görür.
D) Seçkin bir şair olduğu için padişahın yazdığı gazelleri ilk olarak ona verdiğini ima eder.
E) Padişaha sunulacak şiirlerin önce kendi denetiminden geçmesi gerektiğini söyler.

6. Kangı bütdür bilmezem imânımı gâret kılan
Sende imân yok ki sen aldun diyem imânımı

Yukarıdaki beyitte Fuzulî'nin sevgilinin dolaylı biçimde yakındığı özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Sevgisizliği
B) Vefasızlığı
C) Merhametsizliği
D) Suskunluğu
E) Güzelliği

7. I. En önemli eseri divanıdır.
II. Mesneviler yazmıştır.
III. Edirne Şehrengiz'i Anadolu'da türün ilk örneklerindendir.
IV. Letaif'i vardır.

Yukarıda verilen Zatî ile ilgili ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) II ve III
C) I, III ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

8. N'oldun inlersin felek hercâyi cânânun mı var
Seyr ider her menzili bir mâh-ı tâbânun mı var

Yukarıdaki dizede altı çizili olan sözcüğün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Yalnız Kalış
- B) Kara Toprak
- C) Hayal Dünyası
- D) Fani Dünya
- E) Parlak Ay

9. Mey sun bize sâkî bizüz ol kavm ki dirler
Rindân-ı sabûhî-zede-i bezm-i kîdemdür

Yukarıdaki beyti aruzun "mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün" kalıbına uygun okuyabilmek için ilk dizede sırasıyla aşağıdaki hangi aruz uygulamalarına başvurmak gerekir?

- A) Ulama-med
- B) Ulama-zihaf
- C) Med-ulama
- D) Med-imale
- E) Ulama-imale

10. Ey hâce fenâ ehline zinhâr ululanma
Dervîşi bu mülkün şeh-i bî-hayl ü haşemdür

Yukarıdaki beyitin diliçi çevirisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ey saki! Dünyaya değer vermeyenlerden uzak dur; onların kendi mekânlarında nasıl kötülük yapacaklarını bilemezsin.
- B) Ey efendi! Dünyaya kayıtsız olanlara sakın büyüklük taslama. Bu ülkenin dervişi; ordusu ve kimsesi olmayan bir sultandır.
- C) Ey dost! Kötü İnsanlara karşı büyüklük taslama; onlar bulundukları yerin kıymetini bilmezler.
- D) Toprak gibi alçak gönüllü ol ki Allah mertebeni yüce eylesin. Alçak gönüllü olan kişi âlemin baş tacıdır.
- E) Ey tüccar! Yoksul kişilerin yanında kibirli davranma; derviş gibi görünmelerine aldanma. Onların görkemli mülkleri vardır.

11. Ayla Ortaç tarafından "Tarihçi Mustafa Âli Bir Osmanlı Aydın ve Bürokratı" adıyla Türkçeye tercüme edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Robert Dankoff
- B) Marcel Erdal
- C) Andreas Tietze
- D) Walter G. Andrews
- E) Cornell H. Fleischer

12. Hüsrev ü Şirin hikayesinin yardımcı karakteri olan Ferhad'ı hikâyesinin asıl kahramanı hâline getiren ilk Türk şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lamiî
- B) Harimî
- C) Ârifî
- D) Ali Şir Nevayî
- E) Şanî

13. XVI. yüzyılda iki şair ----- mesnevisi kaleme almıştır. Bunlardan ilki Abdî'dir. Şairin 1558 yılında yazdığı eseri 5940 beyitten oluşmaktadır. İkincisi ise Hubbî Ayşe'dir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A) Vis ü Ramin
- B) Salaman u Absal
- C) Cemşid ü Hurşid
- D) İskendername
- E) Gül ü Bülbül

14. Bir gün Hz. Muhammed'in yolu bir sefer dönüşü Şam'a düştüğünde, Şam sultanı Melik Muhsin, Hz. Muhammed ve arkadaşlarını konuk ederek onlara ikramda bulunur. Hz. Muhammed, Melik Muhsin'in yüzündeki matem ifadelerinden hareketle Muhsin'e bunun sebebini sorar. Melik Muhsin'in olayı anlatması karşısında Hz. Muhammed bu hikâyeden etkilenir ve gözleri dolar. Bu hüznü aşk hikâyesi Hz. Muhammed'le birlikte arkadaşlarını da etkiler.

Yukarıda sözü edilen hikâye aşağıdaki hangi çift kahramanlı aşk mesnevisinde işlenmiştir?

- A) Varka ve Gülşah
- B) Cemşid ü Hurşid
- C) Vamık u Azra
- D) Gül ü Bülbül
- E) Vis ü Ramin

15. Aşağıdakilerden hangisi Mahzenü'l-Esrar geleneğine bağlı mesnevilerde anlatılan ortak hikâyelerin belli başlı kaynaklarından biri değildir?

- A) Sadî'nin Bostan'ı
- B) Fuzulî'nin Rind ü Zahid'i
- C) Kuran-ı Kerim
- D) Mevlana'nın Mesnevi'si
- E) Feridüddin Attar'ın Tezkiretü'l-Evliya'sı

16. XVI. yüzyıl mesnevi şairlerinden Cinanî, "Riyazü'l-Cinan" adlı eserini yazarken esinlendiği eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gül-i Sad-berg
- B) Cilau'l-Kulub
- C) Nakş-ı Hayal
- D) Gülşen-i Envar
- E) Gencine-i Raz

17. Lamiî'nin ----- hem XVI. yüzyıl hem de divan edebiyatında aynı türde yazılan eserler arasında farklı ve başarılı bir örnektir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A) İstanbul Şehrengizi
- B) Yenice Şehrengizi
- C) Manisa Şehrengizi
- D) Bursa Şehrengizi
- E) Yenişehir Şehrengizi

18. Filibeli Ali Çelebi'nin "Hümayunname" adlı "Kelile ve Dinme" çevirisi olağanüstü ilgi görmüş, pek çok dile çevrilmiş, Osmanlı şair ve yazarları tarafından sadeleştirilmiştir. Bu eseri sadeleştirerek Hülasa-i Hümayunname adlı bir seçki oluşturan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şinasi
- B) Ahmet Cevdet Paşa
- C) Ahmet Vefik Paşa
- D) Namık Kemal
- E) Ahmet Midhat Efendi

19. Aşağıdakilerden hangisi Lütfi Paşa'nın eserlerinden biridir?

- A) Âsafname
- B) Şikâyetname
- C) Tazarrunname
- D) Vasiyetname
- E) Hace-i Cihan

20. Mensur biçimde düzenlenen fetva metinlerini aşağıdaki hangi üslup kategorisi içinde değerlendirmek gerekir?

- A) İlmi üslup
- B) Resmi üslup
- C) Estetik üslup
- D) İnşa üslubu
- E) Folklorik üslup

2023 GÜZ DÖNEM SONU - A

XVI. YÜZYIL TÜRK EDEBİYATI																			
A Grubu Cevap Anahtarı																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	D	B	D	C	C	E	E	A	B	E	D	C	A	B	C	D	E	A	B

XVI. YÜZYIL TÜRK EDEBİYATI

B

2023 GÜZ DÖNEM SONU - B

1. Yavuz Sultan Selim'in Divanı'nı, XVI. yüzyılın diğer sultan şairlerin divanlarından ayıran en belirgin özellik aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gazellerin alfabetik sıralanması
B) Kasidelere yer verilmesi
C) Farsça yazılmış olması
D) Dinî nitelikli şiirlerin ağırlıklı olması
E) Hece ölçüsünün de kullanılmış olması

2. Hüseyin Baykara ile dostça münasebetler geliştirip mektuplaştıkları kaynaklarda rivayet edilen Osmanlı padişahı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kanuni Süleyman
B) III. Murat
C) Yavuz Selim
D) II. Bayezit
E) III. Mehmet

3. Bu demi hoş gör ey cân Hakk'a şükr it
Bu fikrin terkin it var özge fikr it

Yukarıdaki beyitin aruz kalıbı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Me'ûlün fâ'ilün fe'ûlün
B) Fe'ûlün fe'ûlün failat'ûn
C) Me'ûlü mefâ'ilün fe'ûlün
D) Fe'ilâtün mefâ'ilün fe'ilün
E) Mefâ'ilün mefâ'ilün fe'ûlün

4. Şah İsmail'in mahlası aşağıdakilerden hangisidir?

A) Heybetî
B) Emanî
C) Hatayî
D) Fuzulî
E) Sâni

5. Kangı bütdür bilmezem imânumı gâret kılan
Sende imân yok ki sen aldun diyem imânumı

Yukarıdaki beyitte Fuzulî'nin sevgilinin dolaylı biçimde yakındığı özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Vefasızlığı
B) Merhametsizliği
C) Suskunluğu
D) Sevgisizliği
E) Güzelliği

6. Bu devr içinde benüm pâdişeh-i mülk-i suhen
Bana sunuldı kasîde bana verildi gazel

Yukarıdaki beyite göre Bakî ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Diğer şairlerin kendisine kaside sunduğunu belirtir.
B) Şiirlerine karşılık padişahın mal ve mülk bağışladığını ifade eder.
C) Seçkin bir şair olduğu için padişahın yazdığı gazelleri ilk olarak ona verdiğini ima eder.
D) Padişaha sunulacak şiirlerin önce kendi denetiminden geçmesi gerektiğini söyler.
E) Kendisini hem gazel hem de kaside tarzında yetkin görür.

7. N'oldun inlersin felek hercâyi cânânun mı var
Seyr ider her menzili bir mâh-ı tâbânun mı var

Yukarıdaki dizede altı çizili olan sözcüğün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kara Toprak
B) Fani Dünya
C) Parlak Ay
D) Yalnız Kalış
E) Hayal Dünyası

8. I. En önemli eseri divanıdır.
II. Mesneviler yazmıştır.
III. Edirne Şehrengiz'i Anadolu'da türün ilk örneklerindendir.
IV. Letaifi vardır.

Yukarıda verilen Zatî ile ilgili ifadelerden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) II ve III
C) I, III ve IV
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

9. Ayla Ortaç tarafından "Tarihçi Mustafa Âli Bir Osmanlı Aydın ve Bürokrati" adıyla Türkçeye tercüme edilen eserin yazarı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Walter G. Andrews
B) Cornell H. Fleischer
C) Robert Dankoff
D) Marcel Erdal
E) Andreas Tietze

10. Mey sun bize sâkî bizüz ol kavm ki dirler
Rindân-ı sabûhî-zede-i bezm-i kîdemdûr

Yukarıdaki beyti aruzun "mef'ûlü mefâ'ilü mefâ'ilü fe'ûlün" kalıbına uygun okuyabilmek için ilk dizede sırasıyla aşağıdaki hangi aruz uygulamalarına başvurmak gerekir?

- A) Med-imale
- B) Med-ulama
- C) Ulama-imale
- D) Ulama-zihaf
- E) Ulama-med

11. Ey hâce fenâ ehline zinhâr ululanma
Dervîşi bu mülkûn şeh-i bî-hayl ü haşemdûr

Yukarıdaki beyitin diliçi çevirisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ey saki! Dünyaya değer vermeyenlerden uzak dur; onların kendi mekânlarında nasıl kötülük yapacaklarını bilemezsin.
- B) Ey dost! Kötü İnsanlara karşı büyüklük taslama; onlar bulundukları yerin kıymetini bilmezler.
- C) Ey tüccar! Yoksul kişilerin yanında kibirli davranma; derviş gibi görünmelerine aldanma. Onların görkemli mülkleri vardır.
- D) Ey efendi! Dünyaya kayıtsız olanlara sakın büyüklük taslama. Bu ülkenin dervîşi; ordusu ve kimsesi olmayan bir sultandır.
- E) Toprak gibi alçak gönüllü ol ki Allah mertebeni yüce eylesin. Alçak gönüllü olan kişi âlemin baş tacıdır.

12. Bir gün Hz. Muhammed'in yolu bir sefer dönüşü Şam'a düştüğünde, Şam sultanı Melik Muhsin, Hz. Muhammed ve arkadaşlarını konuk ederek onlara ikramda bulunur. Hz. Muhammed, Melik Muhsin'in yüzündeki matem ifadelerinden hareketle Muhsin'e bunun sebebini sorar. Melik Muhsin'in olayı anlatması karşısında Hz. Muhammed bu hikâyeden etkilenir ve gözleri dolar. Bu hüznü aşk hikâyesi Hz. Muhammed'le birlikte arkadaşlarını da etkiler.

Yukarıda sözü edilen hikâye aşağıdaki hangi çift kahramanlı aşk mesnevisinde işlenmiştir?

- A) Varka ve Gülşah
- B) Vamık u Azra
- C) Vis ü Ramin
- D) Gül ü Bülbül
- E) Cemşid ü Hurşid

13. Hüsrev ü Şirin hikayesinin yardımcı karakteri olan Ferhad'ı hikâyenin asıl kahramanı hâline getiren ilk Türk şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Şanî
- B) Ali Şir Nevayî
- C) Lamiî
- D) Harimî
- E) Ârifî

14. XVI. yüzyılda iki şair ----- mesnevisi kaleme almıştır. Bunlardan ilki Abdî'dir. Şairin 1558 yılında yazdığı eseri 5940 beyitten oluşmaktadır. İkincisi ise Hubbî Ayşe'dir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A) Cemşid ü Hurşid
- B) Gül ü Bülbül
- C) İskendername
- D) Salaman u Absal
- E) Vis ü Ramin

15. XVI. yüzyıl mesnevi şairlerinden Cinanî, "Riyazü'l-Cinan" adlı eserini yazarken esinlendiği eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nakş-ı Hayal
- B) Gülşen-i Envar
- C) Gencine-i Raz
- D) Gül-i Sad-berg
- E) Cilau'l-Kulub

16. Aşağıdakilerden hangisi Mahzenü'l-Esrar geleneğine bağlı mesnevilerde anlatılan ortak hikâyelerin belli başlı kaynaklarından biri değildir?

- A) Kuran-ı Kerim
- B) Fuzulî'nin Rind ü Zahid'i
- C) Sadi'nin Bostan'ı
- D) Feridü'ttin Attar'ın Tezkiret'ü'l-Evliya'sı
- E) Mevlana'nın Mesnevi'si

17. Lamiî'nin ----- hem XVI. yüzyıl hem de divan edebiyatında aynı türde yazılan eserler arasında farklı ve başarılı bir örnektir.

Yukarıdaki cümlede boş bırakılan yeri aşağıdakilerden hangisi doğru şekilde tamamlar?

- A) İstanbul Şehrengizi
- B) Yenice Şehrengizi
- C) Bursa Şehrengizi
- D) Manisa Şehrengizi
- E) Yenişehir Şehrengizi

18. Mensur biçimde düzenlenen fetva metinlerini aşağıdaki hangi üslup kategorisi içinde değerlendirmek gerekir?

- A) Resmi üslup
- B) İlmî üslup
- C) İnşa üslubu
- D) Folklorik üslup
- E) Estetik üslup

19. Aşağıdakilerden hangisi Lütî Paşa'nın eserlerinden biridir?

- A) Vasiyetname
- B) Şikâyetname
- C) Tazarrunname
- D) Âsafname
- E) Hâce-i Cihan

20. Filibeli Ali Çelebi'nin "Hümayunname" adlı "Kelile ve Dinme" çevirisi olağanüstü ilgi görmüş, pek çok dile çevrilmiş, Osmanlı şair ve yazarları tarafından sadeleştirilmiştir. Bu eseri sadeleştirerek Hülâsa-i Hümayunname adlı bir seçki oluşturan yazar aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Namık Kemal
- B) Şinasi
- C) Ahnet Vefik Paşa
- D) Ahmet Midhat Efendi
- E) Ahmet Cevdet Paşa

2023 GÜZ DÖNEM SONU - B

XVI. YÜZYIL TÜRK EDEBİYATI																			
B Grubu Cevap Anahtarı																			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
C	D	E	C	B	E	C	E	B	E	D	A	B	A	A	B	C	A	D	D